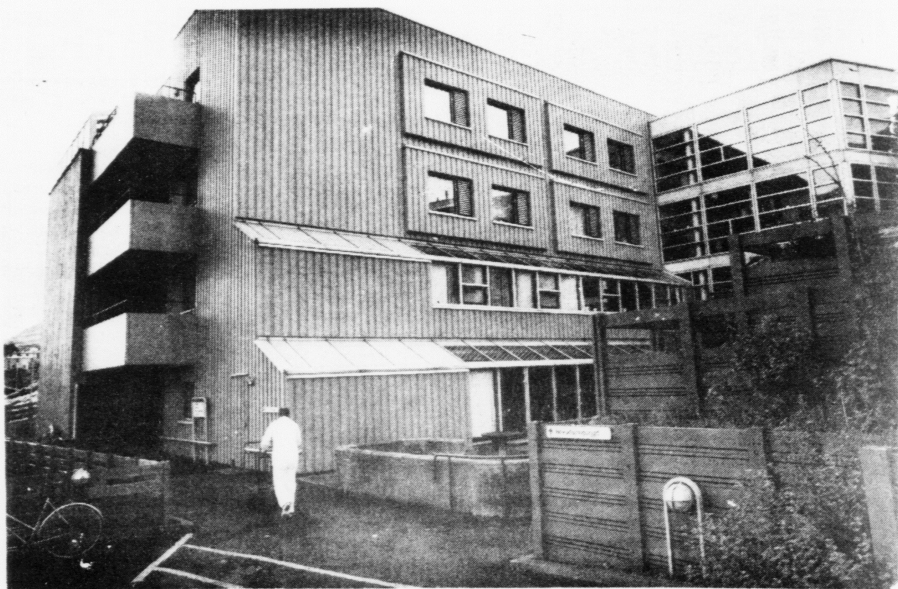

Tað rakar tey gomlu

- Skulu vit næsta árklára okkum við 1,8 mió. krónur minni enn í ár, mugu røktarstarvfólk sigast upp, og fyri fyrri gomlu fer tað at merkja, at tey ikki sleppa upp og í síni egnu klæðir hvønn dag, sigur Andrea Løve Jacobsen, fyrirstøðukvinna á Norðoya Røktarheimi

Leiðarin og stýrið fyri Norðoya Røktarheimi hava lagt høvd síni á blot fyrri at finna onkra loysn, hvussu heimioð skal klára seg við næstan 1,8 mió. krónum minni enn í ár.

Enn duga tey ikki at sýggja annan møguleika at minka raksturinn so nógv enn at siga fleiri starvfólk upp. Kári Kjelnæs, formaður í stýrinum, metir, at fimm starvsfólk í hvussu er mugu sigast upp. Andrea Løve Jacobsen, fyrirstøðukvinna, heldur, at so er væl sluppið. Hon ber ótta fyrri, at upp-afur fleiri mugu sigast upp.

Á einum røktarheimi eru lønarutreiðslurnar tað einasta, ið muna. Røktarheimið hevur ikki somu dýru töl-
ini sum eitt sjúkrahús.

Hava longu spart

Á Norðoya Røktarheimi hava tey sum so manga aðrastaðni roynt at skorið niður. T.d. er arbeiðstíðin hjá teimum, sum vaska lögð um, soleiðis at tær ikki arbeiða teir dýru tímar, t.v.s. fyri kl. átta um morgunin, og um kvöldið og sunnudagar arbeiðstey tíma løntu sum minst.

Eisini hava tey fyrri langari tíð síðan skorið niður í nýtsluni av ymsum, ið kann minkast um, uttan at tað nerrar røktina.

Men tær sparringar, ið nú standa fyrri stavn, koma at raka røktina. Og tað heldur Andrea Løve Jacobsen vera meira álvarsligt.

Rakar tey gomlu

- Skulu vit til at minka um talið á røktarstarvsfólk - sum alt bendir á, at vit noyðast - verða møguleikarnir verri at gera tað hugnaligt og heimligt fyrri tey gomlu. Vit hava altíð lagt dent á, at tey gomlu skulu upp úr

songini hvønn einasta dag í síni egnu klæðir, pynast, sum tey plagdu at pynta seg fyrr o.s.v. Tað er ikki bara fyrri blóðrenslid at vit leggja so stóran dent á hetta, men tað er eisini tað menniskjalliga, at tey skulu kenna seg væl.

Andra heldur tað vera so manninkandi, um tað ikki skal bera til at vísa teimum gomlu so frægt virðing, at tey skulu sleppa upp hvønn einasta dag sum nú. Tí so verður neyvan, um røktarstarvsfólkini verða færri enn í dag.

Hon fær seg ikki til at skilja, at nakar kann fáa seg til at skerja rakstrarin á einum røktarheimi so nógv. At sita og rokna hvat hvørt plássíð kostar fyrri hvørt fólk. Teir politikarnir, sum halda hetta bera til, vita neyvan, hvateitt røktarheim er, heldur hon. Eitt røktarheim kann ikki lata summar deildir aftur, lata aftur um summarid e.a. Fólkini á røktarheiminum eru har alla tíðina, og ikki ber til at minka um røktina.

Á Norðoya Røktarheimi eru 28 kømur, og 36 fólk búgva har. Av teimum 36 mugu 27 hava hjálp til alt, vendast, lyftast, latast í, matast o.s.v. Soleiðis er tað bara.

Ímóti at leggja saman

Stýrið fyri Norðoya Røktarheim hevur fingið fundarboð frá sjúkrahússtjóranum. Fundurin snýr seg um at endurskoða samstarvsáttmálan við Klaksvíkar Sjúkrahús. Stýrið hevur hoyrt graml um, at ætlanin er at leggja stovnar saman, og tað hóvar teimum illa. Tað var skeiðt í sínari tíð at byggja røktarheimið aftræt sjúkrahúsinum, og nú at gera tað til deild v sjúkrahúsinum er at skrúva

tíðina aftur. Eitt røktarheim er ikki eitt sjúkrahús men bústaður hjá fleiri fólki. Kári Kjelnæs, formaður í stýrinum, vænta, at onkur mótmæli fara at koma úr Norðuroyggið frá bygðarráðum og avvarandi at gomlum á røktarheiminum, um røktarheimið verður lagt undir sjúkrahúsið. Andrea Løve ger to vart við, at samstarvið millum røktarheimið og sjúkrahúsið er fyrirmyndarligt. Har er ongantíð eitt vøgt orð.

- Vit hava sjálvandi ikki sett okkum ímóti at spara, og vit hava eisini spart nógv. M.a. er talið av reingerðarfólki minkað við hálvum øðrum fólki, men vit hava higartil ikki nomið við røktina, tí vit vilja geva teimum gomlu góða tilveru her. Higartil hava normeringarnar verið í lagi, og eg haldi eisini, at tey gomlu hava tað gott her, sigur Andrea.

- Og ikki br til at minka um talið á búplássum, tí tørvurin er líka stórur. Tað heilt rætta hevði verið at bygt eitt heim aftrat, sigur Andrea.

Koma at gjalda

Í staðin fyri at minka um játtanina, átti tað almenna heldur at brúkt fleiri pengar upp á røktarheimið, halda bæði fyrirstøðukvinna og formaðurin í stýrinum.

Og tað verður tað almenna óvæntað nýtt til:

Seinasta vár var Brunaumsjón Landsins og sýnaði røktarheimið. Brunaumsjónin gjørdi tá vart við, at fleiri ábøtur vóru at gera. Brunatrygðarviðurskiptini eru ikki í lagi. Brunaumsjónin hevði nógv ymist at finnst at, sumt meira álvarsligt enn annað. Kári Kjelnæs, sum umframt at vera formaður í stýrinum eisini er brandmeistari,

skrivaði tá Almennastovuni, landsstýrinum og figgjarnevnd lögtingsins bræv við áheitan um at fáa eykajáttan til at fáa viðurskiptini í lagi, men svar er einki komið.

Lekur illa

Tað er eisini annað, ið má gerast á røktarheiminum. Tað hevur í árávis líkið sera illa, men nú ber av. Fyri trimum vikum vistu tey á røktarheiminum sær ikki onnur ráðini enn at lata upphaldsstovuna á ovastu hæddini aftur, tí har er ikki verandi orsakað av lekanum. Eisini hava fleiri búfólk og starvsfólk fingið útbrot, ið má vera orsakað av byggiúlfari, og í seinastuni hava fleiri harnæst klagað um sviða í eyguni. Ein eykajáttan má til fyrri at

fáa hetta gjørt, sigur Andrea Løve Jacobsen.

Aftrat tí eru allar hurðarar inn á kømrini so smalar, at song við seingjrhæstum ikki sleppur gjøgnum dýrnar. Seingjarliggjandi fólk mugu hava tveir seingjrhæstar, so neyðugt er at fáa breiðari dyr, og tað krevur eisini eykajáttan, sigur fyrirstøðukvinnan.

Bíða sum longst

Hon vil hvernýta høvi at gera vart við, at tey flestu helst vildu havt síni gomlu heima. Nógv bíða so leingi við at bíða um pláss á røktarheimi fyrri sínum, at tey sjálf eru illa fyrri av stríðnum. Tey bíða ikki um pláss, fyrr enn eingin onnur loysn er. Og nógv stríðast leingi við samvitskubiti, tá tey hava latið foreldur síni á

Tá Norðoya Røktarheimi á sinni varð bygt, mæltu noroyingar til heldur at byggja røktarheim onkra aðrastaðni, men tá varð sagt, at antin varð heimioð bygt upp í sjúkrahúsið, ella kom einki heim. Nú verður aftur sagt, at røktarheim bygd aftrat sjúkrahúsi eru dýrast. Tað broytir kortini ikki støðuna sum hon er nú, heldur fyrirstøðukvinnan á Norðoya Røktarheimi

røktarheim. Hetta sleppa tey ofta ikki av við, fyrr enn tey hava sæð, at tey gomlu trívast á røktarheiminum.

randi

Tað má bera til

at spara meira á Norðoya Røktarheimi, sigur Tommy Petersen, almennastjóri

Andrea Løve Jacobsen, fyrirstøðukvinna Norðoya Røktarheimi, heldur tað ikki vera rættvíst at sammeta raksturinn á røktarheiminum í Føroyum og vænta, at tey dýrastu skulu klára seg við sama rakstur sum tey biligastu. Ikki tí hon hevur nakað at finnst at teimum biligastu, men tað ber ikki til hjá nýggjum heimum at klára seg við tað sama sum hini.

- Á Norðoya Røktarheimi mugu tey og eins og allir aðrir almennir stovnar spara meira, sigur Tommy Petersen, almennastjóri.

Hann heldur einki lögð

vera í, at samstarvsáttmálin við sjúkrahúsið skal endurskoðast. Sáttmálin er bara ein partur av øllum, tá øll figgjarætlanin skal hyggjast fjgnum, sigur hann. Samstarvsáttmálin sigur bara, hvussu nógv

røktarheimið skal gjalda t.d. til umsjónarmann, til køk o.a. fyrri hvønn sjúkling. Tað kann vera, at tey tölina eiga at verða broytt, sigur almennastjórinn.

randi

Amnesty International,
Føroya Deild:

Skrivstovan í Vágsbotni er opin mánadag, mikkudag og friggjadag kl. 11-16. Tlf. 15816